Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 68/193/EEG om saluföring av vegetativt förökningsmaterial av vinstockar

(2000/C 177 E/12)

KOM(2000) 59 slutlig – 2000/0036(CNS)

(Framlagt av kommissionen den 7 februari 2000)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 37 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande, och

och av följande skäl:

(1) Av nedan nämnda skäl bör en ändring ske av direktiv 68/193/EEG om saluföring av vegetativt förökningsmaterial av vinstockar [1], senast ändrat genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige.

(2) I samband med befästandet av den inre marknaden bör vissa bestämmelser i det direktivet ändras eller upphävas för att undanröja alla hinder för den fria rörligheten för vinförökningsmaterial inom gemenskapen. I detta syfte bör också medlemsstaternas möjligheter att ensidigt bevilja undantag från direktivets bestämmelser avskaffas.

(3) Det bör också vara möjligt att på vissa villkor saluföra nya typer av förökningsmaterial.

(4) Det bör vara kommissionen som med stöd av Ständiga kommittén för utsäde och uppförökningsmaterial för jordbruk, trädgårdsnäring och skogsbruk fastställer villkoren för hur medlemsstaterna får godkänna saluförandet av förökningsmaterial för försök, vetenskapliga ändamål eller växtförädling.

(5) För saluföring av förökningsmaterial bör medlemsstaterna tillåtas att på hela eller delar av sitt territorium vidta strängare åtgärder än de som föreskrivs i bilagorna I och II mot skadegörare som är särskilt skadliga för vinstockarna i dessa områden.

(6) Mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts på andra områden beträffande saluföring av utsäde och uppförökningsmaterial är det önskvärt att på vissa villkor organisera experiment för att finna bättre alternativ till vissa av direktivets bestämmelser.

(7) Den vetenskapliga och tekniska utvecklingen har nu gjort det möjligt att genetiskt modifiera vinstockssorter. Då medlemsstaterna beslutar sig för att godkänna genetiskt modifierade sorter, bör de i så fall försäkra sig om att dessas avsiktliga utsättning i miljön inte utgör någon risk för människors hälsa eller för miljön. Det bör då också upprättas ett förfarande enligt vilket förökningsmaterial av dessa sorter får saluföras.

(8) Förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser innehåller bestämmelser om genetiskt modifierade livsmedel och livsmedelsingredienser. För att kunna avgöra om en genetiskt modifierad vinstockssort kan godkännas för saluföring samt för att skydda folkhälsan måste det säkerställas att nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser blir föremål för en säkerhetsutvärdering genom ett gemenskapsförfarande som innebär tillämpning av det godkännandeförfarande och de principer och kriterier för utvärdering som fastställs i förordning (EG) nr 258/97, bl.a. samråd med Vetenskapliga livsmedelskommittén.

(9) För att på lämpligt sätt kontrollera förflyttning av vinförökningsmaterial bör det föreskrivas att partierna skall förses med identifieringshandlingar.

(10) Det är önskvärt att de genetiska resurserna skyddas.

(11) Det förfarande som reglerar det nära samarbetet mellan kommissionen och medlemsstaterna inom ramen för Ständiga kommittén för utsäde och uppförökningsmaterial för jordbruk, trädgårdsnäring och skogsbruk bör uppdateras.

(12) Mot bakgrund av gjorda erfarenheter är det lämpligt att förtydliga och förnya vissa bestämmelser i ovannämnda direktiv.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 68/193/EEG ändras på följande sätt:

1. Följande punkter skall läggas till efter artikel 2.1 A:

”AA. Sort: en grupp växter av ett och samma botaniska taxon på lägsta kända nivå som kan:

[1] EGT L 93, 17.4.1968, s. 15.

— definieras genom de kännetecken som är ett resultat av en bestämd genotyp eller kombination av genotyper,

— särskiljas från varje annan växtgrupp genom minst ett av dessa kännetecken, och

— betraktas som en enhet beträffande dess stabilitet vid förökning.

AB. Klon: en klon är den vegetativa avkomma av en sort som motsvarar en viss vinstock som moderplanta vad gäller identitet, fenotypiska egenskaper och sundhetstillstånd".

2. Artikel 2.1 B skall ersättas med följande:

"B. Förökningsmaterial:

i) Vinstocksplantor

a) rotade sticklingar: Delar av rotade skott eller örtartade sticklingar av rotade skott som inte ympats och som är avsedda att användas som rotäkta plantor eller grundstammar.

b) rotad ympkvist: Delar av skott eller örtartade sticklingar som sammanfogats genom ympning och som har en rotad underjordisk del.

ii) Delar av vinstocksplantor

a) skott: Ettåriga skott.

b) örtartade sticklingar: Ej förvedade skott.

c) rotade grundstamssticklingar: Delar av skott eller örtartade sticklingar som är avsedda att utgöra den underjordiska delen av rotade ympkvistar.

d) ympkvistar: Delar av skott eller örtartade sticklingar som är avsedda att utgöra den övre delen vid produktion av rotade ympkvistar eller vid ympning på plats.

e) sticklingar utan rot: Delar av skott eller örtartade sticklingar avsedda för produktion av rotade sticklingar."

3. Följande definition skall läggas till efter artikel 2.1 D:

"DA. Ursprungligt förökningsmaterial är förökningsmaterial:

a) som har producerats på odlarens ansvar enligt allmänt erkända metoder för bevarande av sortens eller, i tillämpliga fall, klonens identitet samt för att förebygga sjukdomar,

b) som är avsett för produktion av elitmaterial eller certifierat förökningsmaterial,

c) som uppfyller villkoren i bilagorna 1 och 2 för elitmaterial, där enligt förfarandet i artikel 17 dessa bilagor kan ändras för att fastställa kompletterande eller strängare villkor för certifiering av ursprungligt förökningsmaterial, och

d) som vid officiell kontroll har befunnits uppfylla ovannämnda villkor."

4. Artikel 2.1 E skall ersättas med följande:

"E. Elitmaterial är förökningsmaterial:

a) som har producerats på odlarens ansvar enligt allmänt erkända metoder för bevarande av sortens eller, i tillämpliga fall, klonens identitet samt för att förebygga sjukdomar och som erhållits direkt från ursprungligt förökningsmaterial genom vegetativ förökning,

b) som är avsett för produktion av certifierat förökningsmaterial,

c) som uppfyller villkoren för elitmaterial i bilagorna 1 och 2, och

d) som vid officiell kontroll har befunnits uppfylla ovannämnda villkor."

5. Artikel 2.1 F a skall ersättas med följande:

"som härrör direkt från elitmaterial eller ursprungligt förökningsmaterial."

6. I artikel 2.1 skall följande definition läggas till:

"I. Saluföring:

Försäljning, lagerhållning i försäljningssyfte, erbjudande till försäljning samt varje avyttrande, leverans eller distribution av förökningsmaterial för kommersiellt bruk till tredje part, mot eller utan ersättning.

Villkoren för tillämpningen av denna bestämmelse skall fastställas enligt det förfarande som fastställs i artikel 17."

7. Artikel 3 skall ersättas med följande:

"1. Medlemsstaterna skall föreskriva att vinförökningsmaterial inte får saluföras:

— om det inte har certifierats som 'ursprungligt förökningsmaterial', 'elitmaterial' eller 'certifierat förökningsmaterial' eller, vid förökningsmaterial som inte är avsett att användas som grundstammar, inte är officiellt kontrollerat förökningsmaterial av standardtyp, och

— om det inte uppfyller villkoren i bilaga 2.

2. Trots bestämmelserna i punkt 1 får medlemsstaterna på sitt territorium tillåta producenter att saluföra lämpliga kvantiteter av förökningsmaterial för:

a) försök eller vetenskapliga ändamål,

b) växtförädlingsarbete,

c) åtgärder för bevarande av den genetiska mångfalden.

Villkoren för att medlemsstaterna skall få bevilja sådana tillstånd får fastställas enligt förfarandet i artikel 17.

När det gäller genetiskt modifierat material får detta tillstånd endast beviljas om alla lämpliga åtgärder har vidtagits för att undvika risker för människors hälsa och för miljön. För den miljökonsekvensbedömning som bör genomföras i detta syfte skall bestämmelserna i artikel 5ba i detta direktiv gälla i tillämpliga delar.

3. För förökningsmaterial som framställts genom mikroförökning får följande bestämmelser fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 17:

— Vissa undantag från bestämmelserna i detta direktiv.

— Villkor som är tillämpliga på sådant förökningsmaterial.

— Beteckningar som får användas på sådant förökningsmaterial.

4. För officiellt certifierat förökningsmaterial får, i enlighet med förfarandet i artikel 17, följande fastställas:

— Gemenskapsklasser inom respektive kategori,

— Tillämpliga villkor för dessa klasser,

— Tillämpliga beteckningar på dessa klasser.

Medlemsstaterna får fastställa i vilken utsträckning de skall tillämpa dessa gemenskapsklasser vid certifieringen av sin egen produktion.

5. I enlighet med förfarandet i artikel 17 får kommissionen:

a) föreskriva att annat förökningsmaterial än som skall användas som grundstammar inte får saluföras efter vissa datum, om det inte officiellt certifierats som 'ursprungligt förökningsmaterial', 'elitmaterial' eller 'certifierat material', och

— inom hela Europeiska gemenskapen och för vissa vinstockssorter, i den mån gemenskapens behov, om så är nödvändigt genom visst program, kan täckas av förökningsmaterial som officiellt certifierats som 'ursprungligt förökningsmaterial', 'elitmaterial' eller 'certifierat material', och

— avseende förökningsmaterial av andra sorter än de som nämnts i första strecksatsen och om detta är avsett att användas i de medlemsstater som enligt artikel 12.2, och inte senare än när det här direktivet antagits, skall ha föreskrivit att förökningsmaterial av typen 'standardmaterial' inte längre får saluföras.

b) trots stk. 1 tillåta medlemsstaterna att saluföra förökningsmaterial av typen 'standardmaterial' i vissa områden för användning som grundstammar, i den mån gemenskapens behov inte kan täckas av förökningsmaterial som 'ursprungligt förökningsmaterial', 'elitmaterial' eller 'certifierat material', samt fastställa villkoren för detta."

8. Följande artikel skall läggas till efter artikel 3:

"*Artikel 3 a*

Kommissionen får tillåta att medlemsstaterna, i enlighet med förfarandet i artikel 17 och vad gäller saluföring av förökningsmaterial på hela eller delar av en eller flera medlemsstaters territorium, antar strängare bestämmelser än dem i bilagorna 1 och 2 mot växtskadegörare som är speciellt skadliga mot vinstocksodlingar i de berörda områdena."

9. Följande punkt skall läggas till i artikel 4:

"Vad gäller ympning skall denna bestämmelse inte gälla för delar av plantor som producerats i annan medlemsstat, eller i tredje land enligt artikel 15.2."

10. I artikel 5 skall "och, i tillämpliga fall, kloner" läggas till efter "Varje medlemsstat skall upprätta en förteckning över de vinstockssorter".

11. Följande stycke skall läggas till i artikel 5:

"Medlemsstaterna skall tillse att de sorter och kloner som upptagits i andra medlemsstaters förteckningar också skall godkännas för certifiering på det egna territoriet, utan att detta påverkar tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1493/1999 om allmänna bestämmelser om klassificering av vinstockssorter [1]."

[1] EGT L 271, 21.10.1999, s. 47.

12. Artikel 5b skall ersättas med följande:

”*Artikel 5 b*

1. En sort skall anses som unik om den skiljer sig klart från varje annan inom gemenskapen allmänt känd sort genom kännetecken, som är ett resultat av en bestämd genotyp eller kombination av genotyper.

En sort skall anses vara allmänt känd inom gemenskapen om den, när en vederbörlig ansökan om godkännande av sorten lämnas in,

— antingen finns upptagen i sortförteckningen i den aktuella medlemsstaten eller annan medlemsstat

— eller är föremål för godkännande i den aktuella medlemsstaten eller annan medlemsstat

såvida inte de villkor som avses i första meningen i detta stycke inte längre är uppfyllda i samtliga berörda medlemsstater, innan beslut har fattats beträffande ansökan om godkännande av den nya sorten.

2. En sort skall anses vara stabil om de kännetecken som används vid bedömningen av huruvida sorten är unik och alla övriga kännetecken som används för att beskriva den inte förändras vid upprepad förökning.

3. En sort skall anses vara enhetlig om den, bortsett från den variation som kan förväntas till följd av särskilda förhållanden vid dess uppförökning, är tillräckligt enhetlig vad gäller de kännetecken som särskiljer sorten samt övriga kännetecken som används för att beskriva den.”

13. Följande artikel skall läggas till efter artikel 5b:

”*Artikel 5 b a*

1. En genetiskt modifierad vinstockssort i den bemärkelse som avses i artikel 2.1 och 2.2 i rådets direktiv 90/220 EEG av den 23 april 1990 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön [1] skall tillåtas endast om alla lämpliga åtgärder har vidtagits för att undvika risker för människors hälsa och för miljön.

2. För en genetiskt modifierad sort enligt punkt 1 skall följande gälla:

a) En bedömning skall göras av dess miljökonsekvenser, motsvarande den som föreskrivs i direktiv 90/220/EEG.

b) De förfaranden som garanterar att miljökonsekvensbedömningen är likvärdig med den som fastställs i direktiv 90/220/EEG skall på förslag från kommissionen införas genom en rådsförordning, med lämplig rättslig grund i fördraget. Till dess att denna förordning träder i kraft skall genetiskt modifierade sorter tillåtas i den nationella sortlistan endast efter det att de har godkänts för försäljning i enlighet med direktiv 90/220/EEG.

c) Artiklarna 11-18 i direktiv 90/220/EEG skall inte längre tillämpas på genetiskt modifierade vinstockssorter som godkänts i enlighet med den förordning som avses i b ovan.

d) De tekniska och vetenskapliga aspekterna på genomförandet av miljöriskbedömningen skall införas i enlighet med förfarandet i artikel 17 i det här direktivet.

3. Om produkter som härrör från vinförökningsmaterial är avsedda att användas som livsmedel eller livsmedelsingrediens enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 av den 27 januari 1997 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser [2] skall det, innan genetiskt modifierade vinstockssorter godkänns, säkerställas att livsmedel eller livsmedelsingredienser som framställs av dessa inte:

— innebär några risker för konsumenten,

— vilseleder konsumenten,

— avviker så mycket från de livsmedel eller livsmedelsingredienser som de skall ersätta att normal konsumtion av dem skulle medföra näringsmässiga nackdelar för konsumenten.

Om material som härrör från en av de sorter som anges i det här direktivet är avsett att användas som livsmedel eller som livsmedelsingrediens enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser skall sorten godkännas endast om livsmedlet eller livsmedelsingrediensen redan har godkänts enligt förordning (EG) nr 258/97.

Om beslutet om godkännande enligt förordning (EG) nr 258/97 fattas i samband med det officiella förfarandet för godkännande av en sort skall dock förfarandet enligt artikel 17 i det här direktivet användas.”

14. I artikel 5 c skall ”och, i tillämpliga fall, kloner” läggas till efter orden ”Medlemsstaterna skall säkerställa att sorter”.

15. Artikel 5 e.2 skall ersättas med följande:

”Alla ansökningar eller återtagna ansökningar om godkännande av en sort och alla införanden i en sortförteckning och eventuella ändringar som görs i densamma skall omedelbart meddelas övriga medlemsstater och kommissionen.

Kommissionen får på grundval av meddelandena från medlemsstaterna offentliggöra en gemenskapssortlista.”

[1] EGT L 117, 8.5.1990, s. 15.

[2] EGT L 43, 14.2.1997, s. 1.

16. Följande artiklar skall läggas till efter artikel 5e:

”*Artikel 5 f*

Medlemsstaterna skall se till att godkända sorter som är genetiskt modifierade har en tydlig angivelse om detta i sortförteckningen. De skall vidare se till att alla som saluför en sådan sort tydligt anger i sin försäljningskatalog för vinstockar att sorten är genetiskt modifierad.

Artikel 5 g

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att de sorter eller, i förekommande fall, kloner som upptas i sortförteckningen hålls stabila genom urval.

2. Det skall via dokumentation av den eller de personer som ansvarar för sortens stabilitet alltid vara möjligt att kontrollera att en sort hålls stabil.

3. Prov kan begäras från den person som ansvarar för sortens stabilitet. Om så behövs kan sådana prov tas officiellt.”

17. I artikel 7 skall ”ursprungliga förökningsmaterial”, läggas till före ”elitmaterial”.

18. Artikel 8.2 skall ersättas med följande:

”Trots bestämmelserna i punkt 1 får medlemsstaterna avseende förpackning, emballering, förslutning och märkning tillåta att på det egna territoriet etablerade producenter saluför små kvantiteter till slutkonsumenten och saluför vinplantor i krukor, backar eller lådor.

De villkor enligt vilka medlemsstaterna får bevilja sådana tillstånd får fastställas enligt det förfarande som fastställs i artikel 17.”

19. Artikel 9 skall ersättas med följande:

”Medlemsstaterna skall föreskriva att förpackningar och buntar med förökningsmaterial skall förslutas officiellt eller under officiell kontroll på sådant sätt att de inte kan öppnas utan att förslutningen skadas eller utan synlig åverkan, antingen på den etikett som föreskrivs i artikel 10.1 eller, i förekommande fall, på förpackningen. För säkrande av förslutningen skall denna åtminstone vara försedd med en officiell etikett eller plombering. I enlighet med det i artikel 17 föreskrivna förfarandet får det fastställas om ett visst förslutningssystem uppfyller kraven i denna artikel. Förpackningar får inte återförslutas, varken en eller flera gånger, förutom under officiell övervakning.”

20. Artikel 10 skall ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna skall föreskriva att förpackningar och buntar med förökningsmaterial utvändigt förses med en officiell etikett enligt bilaga 4 och på något av gemenskapens officiella språk. Fastsättningen skall säkras genom förslutningsanordningen. För ursprungsmaterial skall etiketten vara vit med en lila diagonal linje, för elitmaterial vit, för certifierat material blå och för standardmaterial mörkgul.

2. Medlemsstaterna får dock tillåta att på dess eget territorium etablerade producenter saluför flera förpackningar eller buntar av rotade ympkvistar eller rotade sticklingar med samma egenskaper, med endast en etikett enligt bilaga 4. I sådana fall skall förpackningarna eller buntarna bindas ihop på sådant sätt att snöret, då dessa brutits, skadas och inte kan användas på nytt. Etiketten skall fästas med snöret. Återförslutning skall inte tillåtas.

3. Medlemsstaterna skall föreskriva att varje parti även åtföljs av en handling. Bestämmelserna rörande denna medföljande identifieringshandling skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 17.

4. Det växtpass som avses i kommissionens direktiv 92/105/EEG om en viss standardisering av växtpass [1], får utgöras av den i punkt 1 avsedda officiella etiketten. Dock skall alla de villkor beträffande den officiella etiketten som föreskrivs i punkt 1 följas.”

21. Följande artikel skall läggas till efter artikel 10:

”*Artikel 10 a*

När det gäller förökningsmaterial av en sort som är genetiskt modifierad, skall varje etikett och identifieringshandling, officiell eller annan, som fästs på eller åtföljer partiet med förökningsmaterial enligt bestämmelserna i detta direktiv tydligt ange att sorten är genetiskt modifierad.”

22. Artikel 11.2 skall upphöra att gälla.

23. Artikel 12 skall ersättas med följande:

”Medlemsstaterna skall på tvingande eller frivillig väg tillse att det förökningsmaterial som saluförs i enlighet med det här direktivet inte skall vara underkastat några andra saluföringsrestriktioner i fråga om egenskaper, undersökningskrav, märkning eller förslutning än de som fastställs i detta direktiv.”

24. Artikel 12 a skall ersättas med följande:

”Medlemsstaterna skall tillse att förökningsmaterial för vinstockssorter och, i förekommande fall, kloner som i en medlemsstat officiellt godkänts för certifiering eller för utprovning som standardmaterial enligt bestämmelserna i det här direktivet inte omfattas av några saluföringsrestriktioner på deras territorium på grund av viss sorttillhörighet, utan att detta påverkar tillämpningen av förordning (EG) nr 1493/1999.”

[1] EGT L 4, 8.1.1993, s. 22.

25. Artikel 14.1 skall ersättas med följande:

"För att undanröja de eventuella tillfälliga svårigheter beträffande den allmänna tillgången på elitmaterial, certifierat material eller standardförökningsmaterial inom gemenskapen får medlemsstaterna, då dessa svårigheter inte kan övervinnas på något annat sätt, i enlighet med förfarandet i artikel 17 besluta att för en begränsad tidsperiod inom hela gemenskapen tillåta saluföring av nödvändiga mängder förökningsmaterial av en kategori för vilken mindre stränga krav gäller."

26. Följande artikel skall läggas till efter artikel 14:

"*Artikel 14 a*

I avsikt att finna bättre alternativ till vissa bestämmelser i det här direktivet skall det vara tillåtet att i enlighet med förfarandet i artikel 17, på särskilda villkor, besluta om tillfälliga experiment på gemenskapsnivå."

27. Artikel 17 skall ersättas med följande:

"1. Kommissionen skall bistås av Ständiga kommittén för utsäde och uppförökningsmaterial för jordbruk, trädgårdsnäring och skogsbruk.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i samma beslut.

Den period som föreskrivs i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG skall fastställas till en månad.

3. Kommittén skall själv fastställa sin arbetsordning."

Artikel 2

Trots artikel 3.1 får medlemsstaterna under en övergångsperiod till och med den 1 januari 2009 tillåta saluföring av förökningsmaterial av standardkategorin för användning som grundstammar, om detta material härstammar från moderplantor som existerade när det här direktivet trädde i kraft.

Artikel 3

Medlemsstaterna skall senast den 1 januari år 2001 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 4

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.